

EKONOMIKOLLEN 2024

preliminär tävling 11.4.2024

46
poäng

Elevens namn:	Klass:
Skola:	Kommun:

1. Kombiner begreppen nedan med rätt förklaring. Lägg till rätt nummer efter förklaringen.

- a) Arbetsgivare och arbetstagare ingår avtal. _____
- b) Fackförbundet och arbetsgivarorganisationen ingår avtal. _____
- c) Företräder och ger råd till fackligt anställda på arbetsplatsen. _____
- d) Fackföreningar på arbetsplatsen hör till dessa branscher. _____
- e) Till exempel FFC, Akava och STTK är sådana. _____
- f) Företräder arbetsgivare inom en viss sektor. _____

1. Centralförbunden
2. Förtroendeman
3. Fackföreningar
4. Arbetsavtal
5. Arbetsgivarorganisationer
6. Kollektivavtal (TES)

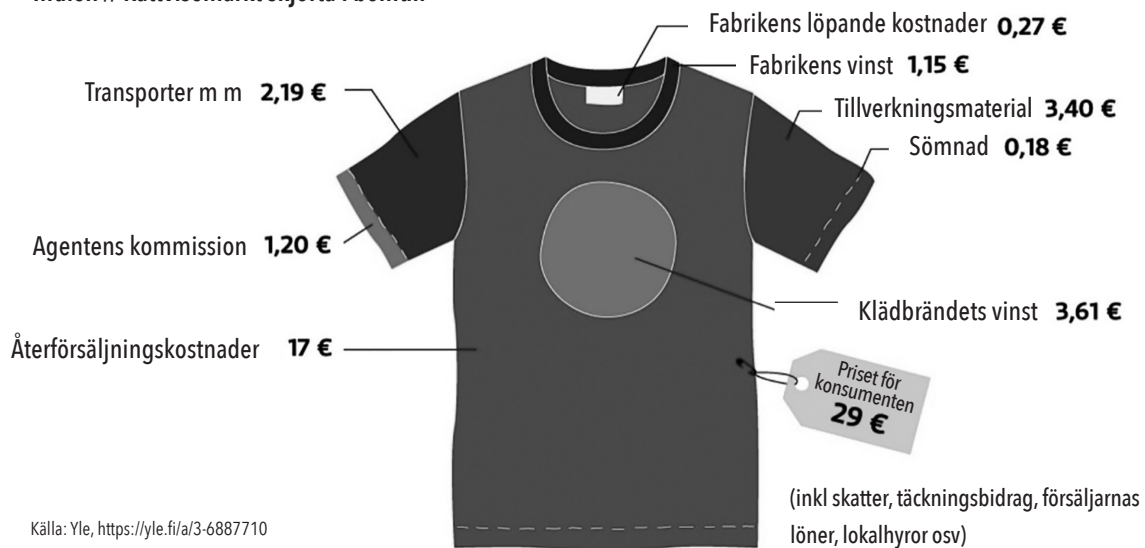
3 p.

2. En finländsk brand tillverkar en t-skjorta av indisk bomull i Indien. Skjortan säljs i Finland för 29 euro.

4 p.

BESTÄMNING AV PRISET PÅ T-SKJORTA

Indien // Rättvisemärkt skjorta i bomull

- a) Hur mycket tjänar en sömmerska på att sy en skjorta? 1p. _____
- b) Hur mycket av det totala priset på en skjorta kommer att finnas kvar i Indien? 1p. _____
- c) Vad utgör den viktigaste delen av priset på en skjorta? 1p. _____
- d) Vad innebär det att en skjorta är en rättvisemärkt produkt? 1p. _____
- _____
- _____

3.

Familjen Koskinen har tagit ett bostadslån på 100 000 euro. Lånet är bundet till 12 månaders euriborränta (referensränta). Dessutom betalas bankens marginalränta, som i detta fall är 0,5 %

3 p.

a) I september 2021 var Euribor negativt, vilket innebär att endast marginalräntan skulle betalas utan amortering. På ett år var räntekostnaderna cirka

- a) 500 € b) 5000 € c) 15 000 €

b) På motsvarande sätt 20.9.2023 var Euribor 4,3 %. I detta fall hade den totala räntekostnaden stigit på ett år och uppgick till cirka

- a) 4800 € b) 8000 € c) 15 000 €

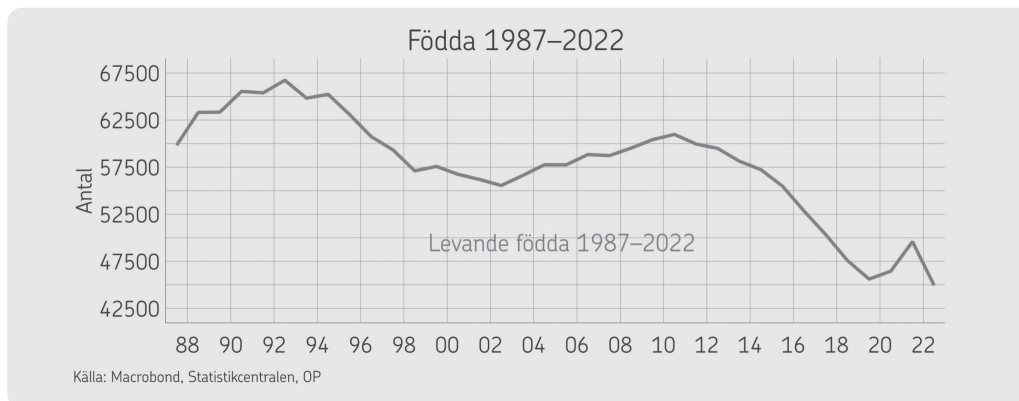
c) I det här fallet kommer den månatliga raten som låntagaren betalar på sitt bolån till banken utan amortering på lånet att vara cirka

- a) 50 € b) 200 € c) 400 €

4.

Statistiken nedan beskriver antalet födda barn i Finland.

5 p.

a) Vad har hänt med nativiteten i Finland under de senaste 30 åren? 1 p.

b) Vilka faktorer påverkar befolkningen i ett land utöver nativiteten? 2 p.

c) Hurdana utmaningar kommer Finlands samhällsekonomi att möta i framtiden på grund av den låga nativiteten? 2 p.

5.

Läs texten nedan och ge fyra goda råd till Janne som hjälper honom att få ordning på sin ekonomi. Svara med fullständiga meningar.

4 p.

19-åriga Janne har ekonomiska problem. Janne gör ibland olika ströjobb, till exempel som matbud. Han bor i en liten hyreslägenhet. Janne gillar att festa med sina vänner. Dessutom gillar han fina kläder och skor. Janne söker spänning i sitt liv genom att spela online poker. Janne har ofta slut på pengar, vilket är anledningen till att han ibland har tagit snabblån. Janne har avbrutit sina studier på andra stadiet. Han drömmer om att balansera sin ekonomi och bli akutmårdare i framtiden.

6.

15-åriga Rosa går i nionde klass. Hon handlar med produkter som hon köpt på Snapchat från Kina.

Ovan är en av Rosas säljannonser. (Rep = ej äkta, produktförfalskning)

Jag säljer Air Jordan-fyror. Reps. TripTrap verrare. Rep! Till salu även parfym. Rep!

6 p.

a) Vilket konsumentskydd har köparen när hen köper en produkt av Rosa? 1 p.

b) Vilket ansvar har Rosa för de produkter som säljs? 1 p.

c) Vilka konsekvenser kan uppstå för Rosa ifall myndigheterna får reda på hennes affärer? 2 p.

d) Statistiken nedan beskriver värdet av affärer med förfalskningar i EU.

VÄRDE PÅ AFFÄRER MED PRODUKTFÖRFALSKNINGAR

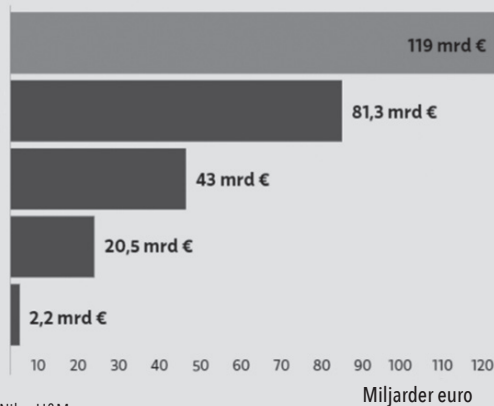
Uppskattat värde på produktförfalskningar som importerats till EU

Finlands statsbudget år 2023

Omsättning för Nike år 2022

Omsättning för H&M år 2022

Omsättning för Finnair år 2022

Källa: OECD/EUIPO 2021, Statsrådet 2023, Finnair, Nike, H&M

Vilka konsekvenser har förfalskad försäljning för den offentliga ekonomin och privatpersoner? Ge ett exempel på båda. 2 p.

7.

Svara på frågorna nedan.

a) Vad är växelkursen mellan euron och kronan? 1 p.

b) En hamburgare kostar 5,45 euro i Finland och 54,00 kronor i Sverige. I vilket land är hamburgaren billigare enligt växelkursen som visas i tabellen? 1 p.

Förhållandet mellan euron och några valutor 15.1.2024.

		15.01.2024
Australisk dollar	AUD	1,6449
Brittiska pund	GBP	0,86075
Japansk yen	JPY	159,67
Kinesisk yuan renminbi	CNY	7,8529
Svensk krona	SEK	11,2780
Schweiziska franc	CHF	0,9351

Källa: Europeiska centralbanken

c) "Svag krona stödjer svensk export." Förklara varför påståendet är sant. 3 p.

5 p.

